

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
ORUŽANE SNAGE RH
HVU "Petar Zrinski"
Središte za strane jezike
Odjel za testiranje i prevođenje
Odsjek za testiranje**

**Pripremna knjižica
za ispit iz engleskog jezika
prema HRVN STANAG 6001**

Odsjek za testiranje

Tamara Kramarić Maras, prof.

Kristina Serdoz, prof.

Suzana Horvat, prof.

Martina Alerić, prof.

Zagreb, veljača 2015.

(8. izdanje)

SADRŽAJ

I. UVOD	3
Osnovne informacije o ispitu	3
Nacionalni tim za izradu ispita	3
Pouzdanost, valjanost i sigurnost ispita.....	4
Održavanje ispita.....	5
Oblik ispita.....	6
Obveze kandidata	6
II. REZULTATI ISPITA	7
Uvjerenje o uspjehu.....	7
Interpretacija rezultata	7
III. DIJELOVI ISPITA.....	8
ČITANJE	8
PISANJE	10
SLUŠANJE.....	12
GOVOR.....	14
IV. PRIPREMA ZA ISPIT	17
V. OGLEDNI ZADACI I OGLEDNI TESTOVI.....	18
VI. OPĆE SMJERNICE ZA RJEŠAVANJE TESTOVA	18
VII. PROBNA TESTIRANJA	19
VIII. POPIS KORIŠTENIH KRATICA	19

I. UVOD

Osnovne informacije o ispitu

Ispit iz engleskog jezika prema HRVN STANAG 6001 dvostupanjski je ispit koji mjeri ukupno jezično umijeće kandidata. Ispit je namijenjen ocjenjivanju jezičnih vještina u skladu sa specifičnim kriterijima i stupnjevima jezične norme STANAG 6001 koju je odredila NATO-ova Agencija za normizaciju (NATO Standardisation Agency).

Rezultati se izražavaju brojevima 1, 1+, 2, 2+ i 3 za svaku od vještina. Plus razine označavaju djelomičnu kompetenciju u vještinama više razine. Na primjer, za razinu 2+ u vještinama čitanja i pisanja kandidat treba točno riješiti 55% zadataka iz razine 3. U produktivnim vještinama govora i pisanja kandidat treba u odgovorima na pitanja iz razine 3

djelomično zadovoljiti kriterije te razine kako bi dobio ocjenu 2+.

Ovaj ispit, temeljen na vještinama, ocjenjuje koliko je kandidat sposoban uspješno komunicirati u profesionalnom, vojnom, društvenom i svakodnevnom okruženju. Ispit ne provjerava sposobnost kandidata za vršenje dužnosti, nego samo određuje stupanj njegove jezične vještine.

Ispit mjeri ukupnu jezičnu kompetenciju i ne temelji se na ni na jednom programu učenja jezika. Rezultati ispita neovisni su o rezultatima postignutim na tečajevima u Središtu za strane jezike "Katarina Zrinska" ili u drugim školama. STANAG-ove razine ne odgovaraju rezultatima postignutima na ALCPT testiranju, niti se mogu s njima usporediti.

Nacionalni tim za izradu ispita

STANAG 6001 je jezična norma koja se primjenjuje u oružanim snagama svih zemalja članica NATO saveza.

Za provođenje ispita odgovorni su nacionalni timovi. Rad hrvatskog tima službeno je započeo u rujnu 2002. godine u Školi stranih jezika "Katarina

Zrinska", a početna obuka obavljena je na sveučilištu Lancaster University, Velika Britanija, na Odsjeku za lingvistiku i engleski jezik.

Danas djeluje u sastavu Središta za strane jezike "Katarina Zrinska", u Odjelu

za testiranje i prevođenje kao Odsjek za testiranje, Ilica 256b, 10 000 Zagreb.

Telefon za kontakt: (37) 84-750.

Pouzdanost, valjanost i sigurnost ispita

Kao početni korak u razvijanju ispita, tim je izradio ispitne specifikacije - temeljni dokument kojim se definiraju svi postupci izrade, sastavljanja, provjere valjanosti i pouzdanosti te provedbe ispita.

Tijekom razvoja ispita prema normi HRVN STANAG 6001, tim slijedi stroge smjernice navedene u dokumentu ispitnih specifikacija koji je u kolovozu 2003. odobrila Uprava za školstvo OSRH.

Prije nego što uđe u službenu upotrebu, ispit prolazi niz provjera valjanosti i pouzdanosti.

Postupak izrade ispita uključuje sljedeće:

- standardizaciju kriterija za izradu ispita i provođenje testiranja
- timsku izradu pitanja
- probno testiranje inačice ispita na kandidatima u inozemstvu

- statističku obradu rezultata probnog testiranja
- izbor i doradu pitanja nakon statističke analize.

Kako bi se osigurala tajnost zadataka, provjera valjanosti i pouzdanosti ispita obavlja se u inozemstvu.

Rezultati se obrađuju statistički. Odbacuju se pitanja koja ne zadovoljavaju kriterije valjanosti.

Tim istodobno radi i na obuci ocjenjivača te redovito usklađuje kriterije ocjenjivača usmenih i pismenih testova kako bi se osiguralo pravilno i objektivno ocjenjivanje kandidata.

Radi postizanja objektivnosti ocjenjivanja svakog kandidata, ispit se piše pod zaporkom.

Održavanje ispita

Centri za testiranje

Testiranje se redovito provodi u Zagrebu i Splitu tri do pet puta godišnje. Testiranje u Osijeku provodi se ovisno o raspoloživim resursima.

Broj kandidata po testiranju: Zagreb 60, Split 30, Osijek 20 kandidata.

Svako testiranje traje tri dana i odvija se po sljedećem rasporedu:

1. dan – čitanje, pisanje (razina 2), govor

2. dan – slušanje, pisanje (razina 3), govor

3. dan – govor

Raspored usmenog dijela ispita dogovara se tijekom prvog dana testiranja.

Pristupanje ispitu

Odabir kandidata vrši Središnjica za upravljanje osobljem, Uprava za personalne poslove (UzPP) GS OSRH i Uprava za ljudske resurse MORH-a koje kandidatima upućuju pismeni poziv za polaganje ispita.

O svim otkazivanjima ili nemogućnostima polaganja kandidat je dužan obavijestiti nadležnu službu koja mu je uputila poziv. Kandidat koji je dobio službenu ocjenu iz testiranja može ispitu ponovo pristupiti nakon što prođe rok od najmanje 6 mjeseci.

Iznimni događaji

Ukoliko se u tijeku polaganja dogodi da je kandidat spriječen pristupiti svim dijelovima ispita (npr. zbog bolesti) izuzima se iz postupka ocjenjivanja.

Oblik ispita

Ispit se sastoji od četiri dijela kojima se provjeravaju četiri jezične vještine:

	Vještina	Trajanje
Prvi dan	Čitanje	90 minuta
	Pisanje (razina 2)	70 min
	Govor	15-20 minuta
Drugi dan	Slušanje	60 min
	Pisanje (razina 3)	70 min
	Govor	15-20 minuta
Treći dan	Govor	15-20 minuta

Kandidati imaju odmor od 30 minuta nakon ispita čitanja i slušanja. Vještine se provjeravaju prema gore navedenom redoslijedu.

Kandidat je dužan pristupiti ispitu iz svih četiriju jezičnih vještina kako bi mogao dobiti uvjerenje o postignutim rezultatima.

Ispit iz vještine pisanja za razinu 3 nije obavezan dio ispita. Njemu pristupaju kandidati koji se žele testirati na razini 3 u vještini pisanja.

Ne postoji mogućnost zasebnog polaganja pojedinih jezičnih vještina.

Obveze kandidata

Kandidat je dužan proučiti pripremnu knjižicu prije polaganja ispita.

Na dan polaganja ispita kandidat mora donijeti osobnu ili vojnu iskaznicu.

Kandidat je dužan na testove slušanja, čitanja i pisanja upisati zaporku koju će dobiti na početku ispita.

Korištenje rječnika, mobitela i drugih pomagala za vrijeme pisanja ispita nije dopušteno.

II. REZULTATI ISPITA

Uvjerenje o uspjehu

Središte za strane jezike "Katarina Zrinska" dostavit će rezultate ispita Središnjici za upravljanje osobljem tri tjedna nakon testiranja. Navedena služba proslijedit će kandidatima pojedinačna uvjerenja o uspjehu.

Uvjerenje o uspjehu je napisano na hrvatskom jeziku.

Rezultati ispita valjani su tri godine. To je maksimalni rok preporučen od strane BILC-a, savjetodavnog tijela NATO-a za područje jezične obuke i testiranja, jer se jezične vještine s vremenom mijenjaju.

Interpretacija rezultata

Prema jezičnoj normi STANAG 6001 (NATO Standardisation Agency, 5. izdanje iz 2014. godine), jezične vještine (slušanje, govor, čitanje i pisanje) dijele se na sljedeće razine:

- Razina 0:** No practical proficiency
- Razina 1:** Survival
- Razina 2:** Functional
- Razina 3:** Professional
- Razina 4:** Expert
- Razina 5:** Highly articulate native

Koriste se i plus razine: 0+, 1+, 2+, itd.
Temeljem prihvaćenoga Cilja sposobnosti CG G-0355 za OSRH, ispit

iz engleskog jezika prema HRVN STANAG 6001 ispituje jezične sposobnosti na razinama 2 i 3.

Jezična sposobnost izražava se nizom od četiri brojke, odnosno

standardiziranim jezičnim profilom - **SLP** (Standardized Language Profile), kojim se ocjenjuju vještine ovim slijedom:

Slušanje – Govor – Čitanje – Pisanje.

Tako, primjerice, **SLP 3 2+ 2 2** znači da je kandidat postigao sljedeći rezultat:

- razina **3** u vještini slušanja
- razina **2+** u vještini govora
- razina **2** u vještini čitanja
- razina **2** u vještini pisanja.

III. DIJELOVI ISPITA

ČITANJE

Trajanje i oblik ispita

Ispit se polaže prvi dan ispitnog roka, traje 90 minuta i ima oko 10 zadataka, s ukupno 40-50 pitanja.

Tipovi zadataka

Koriste se sljedeće vrste zadataka: *kratki odgovori na pitanja, povezivanje, nadopunjavanje i zadaci višestrukog izbora.*

Vrste tekstova i teme

Vrste tekstova uključuju: obavijesti, novinske članke, izvješća, vijesti, pisma, priče, izvatke iz priručnika, blogove, komentare.

Teme obuhvaćaju svakodnevicu i radno okruženje te područja kao što su: vojska, politika, ekonomija, kultura, znanost i tehnologija.

Izbjegavaju se teme koje iziskuju poznavanje usko specijalizirane struke i teme koje na bilo koji način favoriziraju ili diskriminiraju kandidate.

Tekstovi su autentični i preuzeti s interneta te iz novina i časopisa.

Ocjenjivanje

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Nema negativnih bodova.

Kandidat postiže određenu razinu ukoliko uspješno riješi 70% zadataka te razine.

OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU ČITANJA

[*skraćeni prijevod izvornog dokumenta STANAG 6001 Ed.5*]

0	Kandidat nije sposoban čitati na stranom jeziku. Krivo razumije ili uopće ne razumije pisani tekst.
0+	Kandidat razumije nešto ili sve od sljedećeg: brojke, izolirane riječi i fraze, imena ljudi i mjesta, znakove i natpise u uredima i trgovinama, ali i njih ponekad krivo interpretira. Prepoznaje upamćene fraze, ali ne razumije cjelovite rečenice.
1	Kandidat razumije samo vrlo jednostavne, jednoznačne i kratke tekstove direktno povezane sa svakodnevnim i radnim situacijama, npr. poruke, najave, upute, jednostavne opise te simplificirane tekstove namijenjene strancima. Razumije osnovno značenje i neke specifične detalje. Često može pogoditi značenje nepoznate riječi iz jednostavnog konteksta. Uočava glavne teme u nekim složenijim tekstovima, ali može krivo razumjeti neke jednostavne tekstove.

1+	Kandidat razumije jednostavne tekstove iz medija, ali je tek djelomično sposoban razumjeti duže konkretne tekstove poput uputa, opisa te prepričavanja događaja. Može donekle razumjeti kratke tekstove iz radnog okruženja te duže činjenične tekstove povezane sa svakodnevicom. Vjerojatno će razumjeti glavnu ideju takvih tekstova, ali može krivo shvatiti neke detalje. Često pogađa značenja riječi iz spomenutog konteksta.
2	Kandidat razumije pisani materijal iz medija o poznatim temama. Razumije osnovne gramatičke strukture i glavne organizacijske karakteristike činjeničnih tekstova u kojima su informacije obično izložene u predvidljivom redoslijedu. Tekstovi uključuju opise ljudi, mjesta i stvari te prepričavanja prošlih, sadašnjih i budućih događaja. Kandidat razumije činjenice i glavne ideje i donosi indirektne zaključke bez razumijevanja jezičnih nijansi. U zadovoljavajućoj mjeri razumije rutinske tekstove povezane s radnim okruženjem. Može krivo razumjeti neku informaciju u spomenutom tipu teksta.
2+	Kandidat u potpunosti razumije činjenične tekstove iz medija o poznatim temama. Također može razumjeti veći dio kompleksnijih tekstova, uključujući i one o nepoznatim temama. S lakoćom razlikuje glavnu ideju od sporednih ideja i koristi opće znanje i širok vokabular kako bi razumio nepoznate teme. Ipak, ne može uvijek točno interpretirati tekstove koji se temelje na pretpostavkama, izražavanju i potkrepljivanju mišljenja te argumentiranom izlaganju. Može djelomično razumjeti apstraktne ideje u kompleksnim tekstovima. Djelomično je sposoban "čitati između redaka." Ponekad može prepoznati ton teksta, tj. stav autora.
3	Kandidat razumije raznovrsne tekstove iz medija o društvenim i stručnim temama, uključujući i nepoznate teme. S lakoćom razumije jezične funkcije kao što su iznošenje pretpostavki, potkrepljivanje mišljenja, argumentiranje, pojašnjavanje, raspravljanje i razlaganje. Gotovo uvijek može "čitati između redaka". Uglavnom prepoznaje ton teksta, tj. stav autora. Razumije složene gramatičke strukture i organizaciju teksta te apstraktne pojmove u tekstovima. Uglavnom razlikuje stilske razine. Razumije srž sofisticiranih tekstova, ali ne može uvijek uočiti sve nijanse značenja. Može imati poteškoća s iznimno složenim strukturama i manje učestalim idiomima.

PISANJE

Trajanje i oblik ispita

Ispit se polaže u dva dijela. Prvi dan ispitnog roka svi kandidati pristupaju ispitu iz vještine pisanja za razinu 2. Ispit traje 70 minuta i sastoji se od tri zadatka. Drugi dan samo oni kandidati koji žele pristupaju ispitu za razinu 3. Ispit traje 70 minuta i sastoji se od jednog zadatka.

Zadaci za razinu 2:

1. kratka poruka
2. e-mail
3. službeni dopis, izvješće ili slični oblik teksta

Broj riječi za 1. zadatak: 30-50.

Broj riječi za 2. i 3. zadatak: 150-250.

Zadatak za razinu 3:

Esej - argumentirano iznošenje mišljenja na zadanu temu.

Kandidat bira jednu od dvije ponuđene teme. Broj riječi: 350-500.

Teme

Svakodnevnica, životno i radno okruženje, slobodno vrijeme i zabava, putovanja, sport, okoliš, vojska, politika, ekonomija, kultura, znanost i tehnologija.

Ocjenjivanje

Radove ocjenjuju minimalno dva ocjenjivača koristeći se skalom za ocjenjivanje koja mjeri četiri aspekta jezičnog izražavanja: sadržaj, organizaciju teksta, gramatiku (raspon i točnost) i vokabular (raspon i točnost).

OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU PISANJA

[skraćeni prijevod izvornog dokumenta STANAG 6001 Ed.5]

0	Kandidat nije sposoban pisati na stranom jeziku.
0+	Kandidat može napisati samo brojeve, datume, ime, nacionalnost, adresu, itd. kao npr. u obrascu. Osim toga, može napisati samo upamćene fraze, uobičajene izraze ili nekoliko kratkih rečenica. Pisanje rečenica obično je neuspješno.

1	Kandidat pisanjem može zadovoljiti najosnovnije potrebe, tj. napisati popis, kratku poruku, razglednicu, kratko osobno pismo i pozivnicu te ispuniti obrazac. Pisanje je uglavnom skup nepovezanih rečenica ili dijelova rečenica o zadanoj temi. Može prenijeti glavnu misao pišući kratke, jednostavne rečenice spojene uobičajenim veznicima. Pogreške u vokabularu, gramatici i pravopisu su česte.
1+	Kandidat može napisati kratke poruke i privatna pisma, jednostavne osobne i uobičajene poslovne dokumente. Donekle je sposoban napisati upute, opisati ljude, mjesta i stvari i prepričati događaje. Također donekle uspijeva povezati nekoliko rečenica u odlomak. Jednostavne strukture i osnovni gramatički odnosi često su netočni. Vokabular može biti neprecizan, osim kod najučestalijih riječi. Pogreške u vokabularu, gramatici i pravopisu mogu ponekad onemogućiti komunikaciju.
2	Kandidat može napisati tekstove osobne i poslovne prirode (kao npr. osobna pisma, memorandume ili kratka izvješća). Sposoban je izraziti činjenice, dati upute, opisati ljude i mjesta te prepričati sadašnje, prošle i buduće događaje koristeći cjelovite, ali jednostavne odlomke. Odnosi među idejama nisu uvijek jasni. Pokazuje dobru kontrolu nad jednostavnim gramatičkim strukturama, a netočno koristi ili izbjegava složenije strukture. Korištenje vokabulara je prikladno za svakodnevne teme i rutinske potrebe na radnom mjestu. Piše na način koji uglavnom odgovara situaciji. Pogreške u vokabularu, gramatici i pravopisu mogu ponekad iskriviti značenje.
2+	Kandidat može napisati relativno koherentne formalne i neformalne tekstove povezane sa svakodnevnim, društvenim i općim stručnim temama. Sposoban je organizirati i detaljno izložiti ideje u stručnoj domeni na način koji je često, ali ne i uvijek prihvatljiv izvornom govorniku. Vrlo detaljno opisuje, pripovijeda o događajima, navodi činjenice, uspoređuje i daje upute. Manje učinkovito podupire mišljenje i pojašnjava detalje. Može pisati o apstraktnim temama, ali nedosljedno koristi složene jezične izraze. Donekle je sposoban složiti niz odlomaka u duži tekst poput eseja, ali organizacija i razvoj ideja nisu uvijek jasni. Neprecizan vokabular i pogrešno korištenje složenih gramatičkih struktura i veznika ponekad će onemogućiti dosljednu argumentaciju.
3	Kandidat može napisati učinkovite formalne i neformalne tekstove povezane sa svakodnevnim, društvenim i stručnim temama. Uspješno iznosi apstraktne ideje u pisanju o složenim temama pri čemu su ideje i popratni detalji jasni i povezani. Upotrebljava široki spektar jezičnih vezivnih elemenata. Koristi prikladan stil i registar za komentiranje, analizu, detaljno objašnjenje, opis, pripovijedanje ili raspravljavanje na zadanu temu u obliku eseja. Točno prenošenje poruke rezultat je dobre kontrole nad složenim gramatičkim strukturama, vokabularom i pravopisom. Pogreške su povremene i ne ometaju značenje.

SLUŠANJE

Trajanje i oblik ispita

Ispit se polaže drugi dan ispitnog roka, traje do 60 minuta i ima oko 10 zadataka s ukupno 40-50 pitanja.

Tipovi zadataka

Koriste se sljedeće vrste zadataka:

kratki odgovori na pitanja, povezivanje, nadopunjavanje i zadaci višestrukog izbora.

Vrste tekstova i teme

Vrste tekstova uključuju: radio i TV vijesti, izvješća, govore, komentare, intervju, brifinge i predavanja.

Teme obuhvaćaju svakodnevicu i radno okruženje te područja kao što su: vojska, politika, ekonomija, kultura, znanost i tehnologija.

Izbjegavaju se teme koje iziskuju poznavanje usko specijalizirane struke i teme koje na bilo koji način favoriziraju ili diskriminiraju kandidate.

Tekstovi su autentični i preuzeti s interneta, radija i televizije.

Ocjenjivanje

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

Nema negativnih bodova.

Kandidat postiže određenu razinu ukoliko uspješno riješi 70% zadataka te razine.

OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU SLUŠANJA

[skraćeni prijevod izvornog dokumenta STANAG 6001 Ed.5]

0	Kandidat nije sposoban razumjeti govorni jezik. Razumijevanje je ograničeno na izdvojene riječi.
0+	Kandidat razumije samo izdvojene riječi i neke kratke zapamćene fraze ili rečenice iz svakodnevnog života. Traži česta ponavljanja i duge stanke između izoliranih dijelova govora koje razumije.
1	Kandidat razumije uobičajene poznate fraze i kratke jednostavne rečenice povezane sa svakodnevnim osobnim potrebama (npr. prehrana, smještaj, putovanje, kupovina) i radnim okruženjem. Razumije konkretne izričaje, jednostavna pitanja i odgovore i vrlo jednostavne razgovore. Ako izrečeno nije sasvim jednoznačno i predvidljivo, kandidat često pogrešno razumije glavnu misao i detalje koji je potkrepljuju.

<p>1+</p>	<p>Kandidat razumije jednostavne i predvidljive razgovore u neposrednoj komunikaciji na standardnom jeziku povezane sa svakodnevnim osobnim potrebama i rutinskim potrebama na radnom mjestu. Ne samo da razumije kratke razgovore, nego pokazuje i ograničenu sposobnost razumijevanja malo dužih razgovora o konkretnim temama. Donekle razumije opise osoba, mjesta i stvari, prepričavanje događaja, činjenične informacije i jasne upute te jednostavnu komunikaciju na radnom mjestu. U takvim tekstovima često će razumjeti glavnu misao, ali ne i detalje koji je potkrepljuju. Ima ograničenu sposobnost općeg razumijevanja tekstova iz medija.</p>
<p>2</p>	<p>Kandidat razumije tekstove povezane sa svakodnevnim osobnim potrebama i rutinskim potrebama na radnom mjestu. Razumije bit tekstova o poznatim temama, prati osnove diskusije ili govora, razlikuje glavne ideje od detalja, razumije pojedinačne detalje te izvodi jednostavne zaključke. Razumije širok opseg konkretnih tema, npr. novosti iz osobnog i obiteljskog života, javna događanja od osobnog i općeg interesa te rutinske poslovne teme koje uključuju opis osoba, mjesta i stvari, kao i prepričavanje sadašnjih, prošlih i budućih događaja. Prepoznaje jezične vezivne i organizacijske elemente koji su značajka složenijeg govora. Razumije činjenice, ali ne i nijanse jezičnog izražavanja.</p>
<p>2+</p>	<p>Kandidat razumije većinu formalnog i neformalnog govora o svakodnevnim, društvenim i općim stručnim temama. U potpunosti razumije razgovore o konkretnim temama (opise i pripovijedanje sadašnjih, prošlih i budućih događaja), a donekle i jezik interaktivnih sastanaka, brifinga i ostalih oblika dužeg izlaganja, uključujući i neke rasprave o nepoznatim temama. Ponekad pogrešno razumije izlaganje u kojem se iznose pretpostavke, potkrepljuje mišljenje i izlažu argumenti. Može pratiti raspravu o apstraktnim temama, ali ne razumije uvijek složene jezične izraze. Ponekad može prepoznati ton teksta, tj. stav autora. Ne razumije uvijek indirektno izrečene informacije.</p>
<p>3</p>	<p>Kandidat razumije većinu formalnog i neformalnog govora o svakodnevnim, društvenim i stručnim temama.</p> <p>Točno prati bitne dijelove razgovora, predavanja, telefonske razgovore te radijske i televizijske emisije i onda kad se u prijenosu javljaju smetnje ili šumovi. S lakoćom razumije jezične funkcije kao što su pretpostavljanje, potkrepljivanje, argumentacija i pojašnjavanje. Uglavnom donosi valjane neposredne i posredne zaključke iz konteksta i uočava uzročno-posljedične veze. Kandidat prilično točno prati razvoj argumenata i iznošenje pretpostavki. Uglavnom razlikuje nijanse stila. Često prepoznaje ton teksta, tj. stav govornika. Ne razumije uvijek brzi govor, sleng i dijalekt.</p>

GOVOR

Trajanje i oblik ispita

Ispit traje 15 - 20 minuta i sastoji se od sljedećih dijelova:

- Uvod (2 - 3 minute)
- Opis i uspoređivanje slika (2 – 3 minute)
- Prepričavanje prošlog događaja (3 - 4 minute)
- Argumentirano iznošenje mišljenja na zadanu temu (4 - 5 minuta)
- Iznošenje planova, predviđanja, nagađanja o budućnosti (2-3 minute)

Teme

Svakodnevica, životno i radno okruženje, slobodno vrijeme i zabava, putovanja, sport, okoliš, vojska, politika, ekonomija, kultura, znanost i tehnologija.

Ocjenjivanje

Kandidate ocjenjuju minimalno dva ocjenjivača koristeći se skalom za ocjenjivanje koja mjeri sljedeće aspekte jezičnog izražavanja: raspon i točnost vokabulara i gramatike, tečnost izražavanja, izgovor, organizaciju izričaja i funkcionalno ispunjenje zadatka.

Napomena: Usmeni ispiti se snimaju. Snimke se koriste u slučaju potrebe potvrđivanja ocjene .

OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU GOVORA

[skraćeni prijevod izvornog dokumenta STANAG 6001 Ed.5]

0	Kandidat nije sposoban komunicirati na stranom jeziku. Govor je ograničen na izolirane riječi poput pozdrava ili osnovnih fraza.
0+	Kandidat postavlja pitanja i slaže rečenice samo sa zapamćenim frazama. Pokušava se izraziti na razini rečenice, ali uglavnom bez uspjeha. Vokabular je ograničen na osnovne potrebe, kao npr. pozdrave, osobne informacije, brojeve i vremenske oznake. Izražava se u kratkim frazama.
1	Kandidat sudjeluje u jednostavnoj komunikaciji u svakodnevnim situacijama i jednostavnim razgovorima povezanim s poslom. Započinje, održava i završava kratke razgovore postavljajući i odgovarajući na kratka jednostavna pitanja. Uglavnom zadovoljava jednostavne osobne potrebe poput predstavljanja, razmjenjivanja pozdrava, davanja i traženja osnovnih biografskih informacija, traženja pomoći i izražavanja slaganja i neslaganja. Govori na razini rečenice koristeći visoko učestali vokabular i osnovnu gramatiku. Spaja dvije ili više jednostavnih kratkih rečenica koristeći jednostavne veznike. Učestale pogreške u izgovoru, vokabularu i gramatici često iskrivljuju značenje. Često koristi samo jedno glagolsko vrijeme ili izbjegava određene strukture. Govor je pun oklijevanja, pogrešnog reda riječi i čestih stanki. Interakcija je vrlo ograničena.
1+	Kandidat s lakoćom sudjeluje u kratkim razgovorima. Donekle može sudjelovati u dužim razgovorima o konkretnim temama. Izričaj se sastoji od niza povezanih rečenica, ali ne i cijelih odlomaka. Govoreći o sebi, može pružiti više od najosnovnijih informacija. S lakoćom traži pomoć, informacije i objašnjenje, te izražava slaganje i neslaganje. Donekle je sposoban opisati ljude i stvari te prepričati događaje i komunicirati na radnom mjestu. Zbog nedostatka jezičnih sposobnosti ponekad mijenja temu razgovora. Samo donekle kontrolira osnovne gramatičke strukture. Koristi više od jednog glagolskog vremena, ali neprecizno. Česte pogreške mogu otežati komunikaciju.

<p>2</p>	<p>Kandidat sudjeluje u komunikaciji u svakodnevnim situacijama i rutinskim razgovorima u radnom okruženju. Opisuje ljude, mjesta i stvari, pripovijeda o sadašnjim, prošlim i budućim događajima u cjelovitim, ali jednostavnim odlomcima. Navodi činjenice, uspoređuje, daje detaljne upute. Povezuje rečenice u odlomke. Uglavnom kontrolira jednostavne strukture i osnovne gramatičke odnose, dok složene strukture upotrebljava pogrešno ili ih izbjegava. Koristi prikladan vokabular za svakodnevne osobne i rutinske situacije povezane s poslom, ali je u drugim situacijama vokabular neprecizan. Pogreške u vokabularu, gramatici i izgovoru mogu ponekad iskriviti značenje.</p>
<p>2+</p>	<p>Kandidat aktivno sudjeluje u formalnim i neformalnim razgovorima o svakodnevnim, društvenim i općim stručnim temama. Učinkovit je u prepričavanju, opisivanju, navođenju činjenica, uspoređivanju i davanju detaljnih uputa. Nije uvijek učinkovit kad raspravlja o specifičnim stručnim temama, kad pojašnjava, opravdava i potkrepljuje mišljenje. Pokazuje jezična ograničenja kad sudjeluje u poslovnim sastancima, brifinzima i razgovorima o nepoznatim temama i situacijama. Često može razgovarati o apstraktnim temama, ali rijetko s uspjehom koristi složene jezične izraze. Izričaj znatno nadilazi razinu odlomka. Međutim, neprecizan vokabular i pogrešna upotreba složenih gramatičkih struktura i veznika ponekad utječe na učinkovitost dužeg argumentiranog izlaganja. Govori na način koji je prikladan situaciji.</p>
<p>3</p>	<p>Kandidat učinkovito komunicira u većini formalnih i neformalnih razgovora o svakodnevnim, društvenim i stručnim temama. Koristi jezik u uobičajenim poslovnim situacijama kao što su odgovor na kritiku, pojašnjenja, opravdanja, potkrepljivanje mišljenja, izražavanje i obrana stavova. Pokazuje jezičnu kompetenciju kod brifinga, govora i ostalih dužih monologa, iznošenja pretpostavki i razgovora o nepoznatim temama i situacijama. Koristi složene jezične izraze u raspravama o temama kao što su ekonomija, kultura, znanost, tehnologija, filozofija te vlastito stručno područje. Fleksibilno upotrebljava jezične vezivne elemente i uspješan je u dugim izlaganjima. S lakoćom komunicira jasno i prirodno. Možda ne razumije potpuno poneke kulturološke pojmove, poslovice i aluzije, kao i idiome i nijanse jezika, ali to ne narušava komunikaciju. Govori spremno i na način koji je prikladan situaciji. Pogreške se mogu pojaviti u manje učestalim ili vrlo složenim strukturama koje su karakteristične za formalni govor.</p>

IV. PRIPREMA ZA ISPIT

HRVN STANAG 6001 stavlja naglasak na funkcioniranje u stvarnim životnim situacijama. Stoga se i ispit temelji na autentičnim tekstovima i situacijama koje nisu ograničene određenim udžbenikom ili jezičnim programom.

Pohađanje jezičnih tečajeva u Središtu za strane jezike "Katarina Zrinska" općenito doprinosi podizanju jezične kompetencije. Napredak je uočljiviji na nižim razinama, dok je na višim razinama znanja (2+ i 3) potreban aktivan pristup učenju i van programa tečajeva.

Prije izlaska na ispit, savjetujemo sljedeće:

1. Riješite ogledne testove iz vještina slušanja i čitanja.
2. Proučite ogledne testove iz vještine pisanja. Obratite pozornost na razlike u zahtjevima između razine 2 i razine 3 (Opis jezičnih razina za vještinu pisanja, stranica 10).
3. Na Internetu potražite ogledne testove bilo kojeg komercijalnog ispita iz engleskog jezika npr. www.examenglish.com/FCE/fcelistening.htm.
Većina testova oslanja se na Europski jezični okvir (CEFR). Kao pripremu za STANAG razinu 2 koristite testove razine B2, a za STANAG razinu 3 testove za razinu C1.
4. Ogledni testovi za ispit iz engleskog jezika na državnoj maturi također mogu poslužiti za vježbu. Niža razina na tom ispitu provjerava znanje na razini B1, dok viša provjerava razinu B2.
5. Čitajte novine i časopise na engleskom jeziku. Slušajte i gledajte vijesti i dokumentarne emisije na engleskom jeziku. Zabilježite glavne informacije i napišite sažetak. Ovisno o temi koju obrađuju i publici kojoj su namijenjeni, tekstovi se kreću od razine 2 do razine 3. Tekstovi na razini 2 su informativni i činjenični dok su tekstovi na razini 3 jezično složeniji i izražavaju mišljenje i stav autora o apstraktnim temama.
6. Pokušajte usmeno i pismeno izraziti svoje stavove i mišljenje.
7. Primjeri izvora tekstova: www.voanews.com, www.bbc.com, www.nytimes.com, www.npr.org, edition.cnn.com, www.military.com, www.army.mod.uk, www.cfc.forces.gc.ca/254-eng.html, www.stripes.com, www.militarytimes.com

V. OGLEDNI ZADACI I OGLEDNI TESTOVI

Svrha oglednih zadataka i oglednih testova je kandidatima dati uvid u različite vrste zadataka koje se koriste u ispitu te u razinu jezičnih sposobnosti potrebnih za dobivanje određene razine.

Ponuđeni su ogledni zadaci iz vještine govora, ogledni testovi iz vještina slušanja, čitanja i pisanja čitanja te primjeri odgovora u zadacima za vještinu pisanja

Materijali su dostupni na ILIAS –u, internoj platformi za e-učenje,(trenutno dostupno na svim računalima na HVU-u u Zagrebu, Splitu, i Osijeku) te na web adresi www.morh.hr.

Rješavanje oglednih zadataka i oglednih testova može pomoći u samoprocjeni i planiranju pripreme za ispit iz engleskog jezika prema HRVN STANAG 6001.

VI. OPĆE SMJERNICE ZA RJEŠAVANJE TESTOVA

1. Pažljivo pročitajte upute za svaki zadatak, te proučite dani primjer. Primjer pokazuje traženu strukturu i dužinu odgovora.
2. Poštujte zadano vrijeme. Naznačeno ograničenje za rješavanje pitanja daje kandidatu dovoljno vremena za odgovor.
3. Pažljivo pročitajte svako pitanje.
4. Zadaci su podijeljeni po razinama i preporuča se rješavati ih po redu.
5. Poštujte ograničenje broja riječi, naročito u odgovorima u ispitu čitanja i slušanja. Ukoliko napišete dva odgovora gdje se traži jedan, odgovor se smatra netočnim. Ukoliko napišete jedan odgovor gdje se traže dva, odgovor se također smatra netočnim.
6. Pregledajte svoje odgovore. Ukoliko završite prije zadanog vremena, provjerite što se napisali.
7. Pišite čitko.
8. Ako želite promijeniti ili ispraviti svoj odgovor, prethodni odgovor obrišite u potpunosti.
9. Prepisivanje i razgovor s drugim kandidatima nisu dozvoljeni. Također nije dozvoljena upotreba rječnika, mobitela i sličnih pomagala.

10. Na usmenom ispitu ocjena se zasniva na jezičnom izričaju koji ste pružili u tijeku ispita. Svako pitanje ima svoju svrhu. Pokušajte na svako pitanje odgovoriti najbolje što možete i na taj način ocjenjivačima dati dovoljan jezični uzorak za ocjenjivanje.

VII. PROBNA TESTIRANJA

Nekoliko puta godišnje Odsjek za testiranje ugošćuje STANAG timove iz drugih zemalja i organizira probna testiranja njihovih testova na HVU "Petar Zrinski" u Zagrebu.

Svi zainteresirani pripadnici OSRH i djelatnici MORH-a mogu biti uključeni ako nam se jave na telefon (37) 84 750. Uvjet za pristupanje probnom testiranju je rezultat 80+ na ALCPT testu koji se polaže u SzSJ "Katarina Zrinska".

VIII. POPIS KORIŠTENIH KRATICA

ALCPT = American Language Course Placement Test

BILC = Bureau for International Language Co-ordination

CG = Capability Goal

HRVN = hrvatska vojna norma

PEP = Peacekeeping English Project

SLP = Standardized Language Profile

STANAG = Standardization Agreement

SzSJ = Središte za strane jezike

HVU = Hrvatsko vojno učilište